

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การบริหารการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ชื่อผู้วิจัย	นายนพ ศรีบุญนาค
สาขาวิชาเอก	การบริหารการพัฒนา
ปีการศึกษา	2540

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การบริหารการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มุ่งที่จะวิเคราะห์และประเมิน การบริหารของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทยว่า มีลักษณะที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและสังคมไทย หรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้คือ

- (1) เพื่อศึกษาหาแนวทางของการบริหารการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในลักษณะ สากล
- (2) เพื่อวิเคราะห์นโยบายอุดมศึกษาเอกชนและนโยบายการช่วยเหลือของรัฐต่อภาคเอกชนของ ไทย
- (3) เพื่อวิเคราะห์และประเมินลักษณะการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทยว่า สอดคล้องกับแนวทางของการบริหารการพัฒนาอุดมศึกษามากน้อยเพียงใด และ
- (4) เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทยให้สอดคล้อง กับแนวทางการพัฒนาประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมี 3 วิธีด้วยกันคือ

- (1) การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร
- (2) การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และ
- (3) การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้แนวทางวิเคราะห์ตามตัวแบบเชิงอนุมาน (Deductive Model of Analysis) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณเข้ามาดำเนินการด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการ วิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีส่วนสำคัญในการบริหารการพัฒนาในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคล โดยการให้การศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา สามารถผลิตบัณฑิตสาขาวิชาต่าง ๆ ออกไปรับใช้ประเทศชาติและสังคมได้เป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังสามารถดำเนินการวิจัย การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้ด้วย ถึงแม้ว่าภารกิจหรือบทบาทสามด้านหลังนี้ยังไม่โดดเด่นเท่ากับภารกิจหรือบทบาทด้านการผลิตบัณฑิตหรือการเรียนการสอนก็ตาม
2. การบริหารของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังไม่ใช้ลักษณะของ "การบริหารการพัฒนา" (Development Administration) อย่างแท้จริง ผลวิจัยชี้ชัดว่า ระบบบริหารหรือกระบวนการบริหารบางด้านของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ยังไม่สอดคล้องกับหลักการหรือแนวทางของการบริหารการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในลักษณะสากล
3. ประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามเป้าหมายของแต่ละสถาบันจะเกิดขึ้นได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการผสมผสานแนวคิดหรือทฤษฎีว่าด้วยการบริหารการพัฒนา และการบริหารอุดมศึกษาเข้าด้วยกันและใช้แนวคิดที่ผสมผสานนั้นในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับทบวงมหาวิทยาลัย

ทบวงมหาวิทยาลัยอาจดำเนินการช่วยเหลือสนับสนุนอุดมศึกษาเอกชน ดังต่อไปนี้

- 1.1 ควรปรับปรุงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้ประชาชน ได้รับรู้หรือรับทราบอย่างถูกต้องและครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและประชาชนโดยตรง
- 1.2 ควรหามาตรการส่งเสริมการร่วมมือประสานงานระหว่างทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น
- 1.3 ควรสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนสามารถหาแหล่งเงินทุนใหม่ ๆ เพื่อการจัดตั้งและดำเนินงานของสถาบันฯ นอกเหนือจากการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการศึกษา โดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำที่ทบวงฯดำเนินการมาแล้ว

1.4 ควรดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์หรือพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ สำหรับการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพการจัดการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรดำเนินการอย่างเป็นระบบครบวงจร กล่าวคือ มุ่งเน้นด้านปัจจัยนำเข้า (inputs) กระบวนการบริหาร (process) และคุณภาพของผลผลิต (outputs) ของระบบอุดมศึกษาและอุดมศึกษาเอกชน

1.5 ควรสนับสนุนให้มีการแข่งขันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนด้วยตนเอง และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐด้วยตนเอง ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพของการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศและสังคมโดยรวม

1.6 ควรสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนช่วยเหลือตนเองทั้งทางด้านวิชาการและการบริหารมากยิ่งขึ้น

1.7 ควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนในการกำหนดนโยบายด้านอุดมศึกษาอย่างจริงจัง และจริงจังมากขึ้น

1.8 ควรมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในทุกด้านมากขึ้น

1.9 ควรทบทวน ตรวจสอบ และปรับปรุงกฎหมาย หลักเกณฑ์ หรือมาตรฐานต่าง ๆ ที่ทบวงฯ กำหนดขึ้นมาใช้กำกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของประเทศและของโลกมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งประโยชน์ของประชาชนหรือสังคมเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรปรับปรุงการบริหารของสถาบันฯ ดังต่อไปนี้

2.1 ควรมุ่งสร้าง สรรหา และพัฒนาอาจารย์ประจำของสถาบันฯ อย่างจริงจัง ไม่คิดแต่จะใช้อาจารย์พิเศษจากภายนอกเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

2.2 ควรสนับสนุนให้อาจารย์ประจำของสถาบันฯ พัฒนาตนเองทางวิชาการในทุกรูปแบบ เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจอุดมศึกษาได้อย่างครบถ้วน

2.3 ควรปรับปรุงการบริหารค่าตอบแทนของสถาบันฯ ให้สามารถดึงดูดผู้มีคุณวุฒิและประสบการณ์จากภายนอกเข้ามาร่วมงาน สามารถรักษาบุคลากรหรืออาจารย์ประจำให้คงอยู่ทำงานในสถาบันฯ และให้สามารถจูงใจบุคลากรหรืออาจารย์ประจำให้ทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.4 ควรปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศชาติ และสังคมมากยิ่งขึ้น

2.5 ควรเปิดโอกาสให้นักวิชาการหรืออาจารย์ประจำมีส่วนเป็นเจ้าของกิจการโดยการถือหุ้น ของสถาบันฯ

2.6 ควรพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารของสถาบันฯ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.7 ควรเน้นการให้บริการอุดมศึกษาแบบครบวงจร

2.8 ควรปรับปรุงโครงสร้างหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ในสถาบันฯ ให้มีความคล่องตัวและ ครอบคลุมภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะสากลได้มากยิ่งขึ้น

2.9 ควรสนับสนุนหรือส่งเสริมให้มีการพัฒนาพฤติกรรม ค่านิยมและทัศนคติของ ผู้บริหาร บุคลากร และอาจารย์ ให้เป็นไปในทิศทางหรือแนวทางการบริหารการพัฒนาอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น

2.10 ควรศึกษาแนวทางหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จ (success factors) ของสถาบันอุดม ศึกษาเอกชนในประเทศต่าง ๆ อาทิ สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น เพื่อปรับประยุกต์ (benchmarking) เป็นแนวทาง การดำเนินงานของสถาบันฯ ในอนาคต

2.11 ควรประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ทฤษฎีและแนวคิดที่ว่าด้วย การพัฒนาประเทศ การบริหารการพัฒนา ทฤษฎีองค์การ การบริหารอุดมศึกษา ตลอดจนประยุกต์ใช้แนวคิด หรือเทคนิคการบริหารต่าง ๆ ต่อไปนี้

- Total Quality Management
- Reengineering
- Downsizing
- Privatization